

UCHWAŁA NR XLIV/...../2023
RADY GMINY STARE POLE
z dnia 9 maja 2023 r.

w sprawie uzgodnienia zakresu prac pielęgnacyjnych pomników przyrody.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572) oraz art. 45 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 916, 1726, 2185, 2375), uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uzgadnia się przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych drzewa z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), znajdującego się w miejscowości Parwark, gmina Stare Pole, na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym nr 2/15, stanowiącego pomnik przyrody ustanowiony zarządzeniem nr 13/98 Wojewody Elbląskiego z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Elbląskiego nr 29 poz. 214 z dnia 28.12.1998 r.).

§ 2.

Uzgadnia się przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych drzewa z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), znajdującego się w miejscowości Krzyżanowo, gmina Stare Pole, na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym nr 6/89, stanowiącego pomnik przyrody ustanowiony zarządzeniem nr 21/88 Wojewody Elbląskiego z dnia 2 września 1988 r. w sprawie uznania niektórych tworów przyrody za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Elbląskiego nr 24 poz. 732 z dnia 14.11.1988 r.).

§ 3.

Zakres zabiegów pielęgnacyjnych, o których mowa w § 1 obejmuje:

- a) wykonanie cięć formujących (skrócenie) nadmiernie wybująłych konarów,
- b) usunięcie posuszu, obumarłych i nadłamanych gałęzi,
- c) poddanie jednego z konarów szkieletowych mocniejszym cięciom odcinającym lub podwiązanie konara do pnia, w wyższej części korony, wiązaniami elastycznymi typu Cobra.

§ 4.

Zakres zabiegów pielęgnacyjnych, o których mowa w § 2 obejmuje:

- a) wykonanie cięć formujących (skrócenie) nadmiernie wybująłych konarów,
- b) usunięcie posuszu, obumarłych gałęzi.

§ 5.

Zabiegi pielęgnacyjne na pomnikach przyrody winny być przeprowadzone w terminie od 01 lipca 2023 r. do 30 września 2023 r. przy zachowaniu następujących warunków:

- a) zabiegi pielęgnacyjne powinny być wykonane przez podmiot posiadający uprawnienia do pielęgnacji drzew o charakterze pomnikowym, pod kierunkiem uprawnionego inspektora nadzoru terenów zieleni lub osobę posiadającą uprawnienia do pielęgnacji drzew o charakterze pomnikowym,
- b) wykonane zabiegi pielęgnacyjne nie mogą spowodować utraty walorów przyrodniczych pomników przyrody oraz zniszczenia gatunków chronionych w ich obrębie,
- c) wykonawca, w terminie 7 dni od zakończenia zabiegów pielęgnacyjnych, winien poinformować Wójta Gminy Stare Pole o ich wykonaniu, celem przeprowadzenia oględzin pod kątem zgodności wykonanych zabiegów z ustaleniami niniejszej uchwały.

§ 6.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Pole.

§ 7.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Aktem prawnym regulującym cele, zasady i formy ochrony przyrody w Polsce jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 916 ze zm.). Stosownie do jej zapisów rada gminy ustanawia pomniki, zdejmując status pomników (art. 44 ust. 1, ust. 3), a także uzgadnia zakres prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody (art. 45 ust. 2 pkt 1). Powyższe postępowanie następuje bez względu na mocy jakiego aktu prawa miejscowego pomnik przyrody został ustanowiony tzn. czy pomnik został ustanowiony rozporządzeniem wojewody czy rady gminy.

W dniu 01.07.2022 r. przez Gminę Stare Pole przeszła potężna nawałnica powodując liczne straty w drzewostanie. Uszkodzeniu uległ pomnik przyrody z gatunku dęb szypułkowy zlokalizowany przy budynku mieszkalnym Krzyżanowo 4. Złamane dwa duże konary drzewa uszkodziły dach, rynnę, schody oraz ogrodzenie budynku mieszkalnego. Szkody zostały zgłoszone w dniu 19.07.2022 r. przez właściciela mieszkania znajdującego się w budynku Krzyżanowo 4 wraz z prośbą o usunięcie konarów przedmiotowego dębu. Ponadto, w dniu 07.07.2022 r. właściciel nieruchomości, na której pomnik przyrody uległ wyrwieniu, powodując liczne straty, wystąpił do Wójta Gminy Stare Pole z wnioskiem o wykonanie ekspertyzy dendrologicznej drugiego pomnika przyrody z gatunku dęb szypułkowy zlokalizowanego przy jego nieruchomości we wsi Parwark.

W związku z powyższym w sierpniu 2022 r. przeprowadzono ekspertyzę dendrologiczną, na podstawie której stwierdzono:

- 1) dęb szypułkowy (*Quercus robur* L.) przy budynku mieszkalnym w Krzyżanowie nr 4 to bardzo duże, sędziwe drzewo o obwodzie pnia wynoszącym 570 cm. Dęb posiada prosty, oczyszczony pień z nasadą korony na wysokości ok. 4-5 m. Korona ukształtowana z kilku głównych konarów bez widocznego wyraźnego jednego przewodnika. Na wysokości ok 5-6 m stwierdzono kilka blizn po amputacji konarów – wały zasklepowe w dobrej kondycji zdrowotnej i silnymi tendencjami do zarastania blizn. Na pniu widoczne zarośnięte korą ślady po pęknięciach pionowych (najprawdopodobniej blizny po uderzeniach piorunem). W odziomkowej części pnia stwierdzono niewielki ubytek powierzchniowy z utratą kory i ślady po zasklepionym niewielki ubytku, w którym bytują mrówki. Korona drzewa ucierpiała podczas burzy jaka przeszła na terenie gminy Stare Pole w dniu 01.07.2022 r. W wyniku silnych powiewów wiatru złamaniu uległ jeden z głównych konarów tworzących koronę i kilka mniejszych gałęzi. Obecnie korona posiada kilka konarów nadmiernie wybujałych (po utracie konara z wyższej partii korony). Konary te skierowane są w stronę budynku mieszkalnego i drogi gruntowej prowadzącej do zabudowań gospodarskich. W celu zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia mieszkańców sąsiadującego z dębem budynku konieczne jest wykonanie prac pielęgnacyjnych korony drzewa. Prace te winny dotyczyć wykonania cięć formujących (skrócenie) nadmiernie wybujałych konarów, usunięcie posuszu i obumarłych gałęzi.

W wyniku przeprowadzenia tych prac korona ulegnie niewielkiemu zmniejszeniu w obwodowej (zewnątrznej) części, co przyczyni się do poprawy statyki drzewa i zmniejszy ryzyko dalszych wyłamania konarów i gałęzi na skutek silnych powiewów wiatru.

- 2) dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), znajdujący się w miejscowości Parwark rośnie na terenie dawnego parku dworskiego przy budynku mieszkalnym. Jest to bardzo duże, sędziwe drzewo o obwodzie pnia wynoszącym 505 cm. Dąb posiada prosty, oczyszczony pień z nasadą korony na wysokości ok 6 m. Drzewo rośnie w bardzo dobrych warunkach – na skraju nieruchomości i rowu melioracyjnego. Drzewo w wyjątkowo – jak na gatunek, wiek i parametry wielkościowe – dobrej kondycji zdrowotnej, nie posiadające żadnych istotnych symptomów chorobowych, ubytków i wypróchnień tkanki drzewnej. Pień prosty, korzenie z nabiegami korzeniowymi (naturalny proces – drzewo rośnie na skarpie), korona symetryczna o naturalnej formie pokroju. Wały zasklepowe widoczne przy zarastaniu amputowanych konarów w bardzo dobrej kondycji zdrowotnej i silnymi tendencjami do zarastania blizn. W koronie stwierdzono posusz ok 10 % i kilka wybijałych gałęzi. Jeden z konarów szkieletowych posiada pęknięcie i wypróchnienie wewnętrzne tkanki drzewnej. Korona drzewa ucierpiała w minimalnym stopniu podczas burzy jaka przeszła na terenie gminy Stare Pole w dniu 01.07.2022 r. Jedynie złamaniu uległ jeden konar na skutek upadku sąsiedniego drzewa. Konar ten został obcięty (ok 1 m od pobocznic pnia) przez służby Powiatowej Straży Pożarnej bezpośrednio po zdarzeniu. W celu zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia mieszkańców sąsiadującego z dębem budynku konieczne jest wykonanie prac pielęgnacyjnych korony drzewa. Prace te winny dotyczyć wykonania cięć formujących (skrócenie) nadmiernie wybijałych konarów, usunięcie posuszu, obumarłych i nadłamanych gałęzi. Jeden z konarów szkieletowych posiada pęknięcie i wypróchnienie wewnętrzne tkanki drzewnej – gałąź winna zostać poddana mocniejszym cięciom odcinającym i ewentualnie należy rozważyć konieczność podwiązania (wiązaniami elastycznymi typu Cobra) konara do pnia w wyższej części korony. Założenie wiązania asekuracyjnego połączone z wykonaniem cięć odcinających realnie zmniejszy możliwość oberwania konara na skutek silnych powiewów wiatru.

Zgodnie z art. 45 ust. 2 pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody prace wykonywane na potrzeby ochrony przyrody uzgadnia się z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody. Organem ustanawiającym pomniki przyrody, zgodnie z art 44 ust. 1 ww. ustawy jest rada gminy. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.